

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı **Murat KURUM** tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Kütahya Simav ve Tavşanlı İlçeleri civarında bulunan Örencik, Dağardı, Kavaklı, Evciler Köyü, arasında kalan toplam 2.185,25 ha'lık alana, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından maden arama ve işletme ruhsatı verilmiştir. Zenit Madencilik San. ve Tic. A.Ş., alanının, 92,94 ha'lık kısmı için izin almış, izin aldığı mevcut alanı 68,85 ha çıkartılması için Altın-Gümüş Madeni Açık Ocak işletmesi kapasitesinin artırımı projesinin ÇED Raporunu, 27-12-2019 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunmuştur. ÇED raporunun inceleme, değerlendirme süreci başlatılmış, 11-02-2020 tarihinde halkın katılım toplantısı düzenlenmiştir. 13-01-2011 tarihinde Kütahya Valiliğince proje alanının 23, 39 ha bölümü için ÇED gerekli değildir kararı vermiştir. Şirket, 16-05-2019 tarihinde de Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nden maden sahası içerisinde imarsız alanlarda yürütülen madencilik faaliyetleri için gerekli olan geçici tesisler ve bunların müştemilatının inşaat ve yapı kullanım iznini almıştır. Proje alanı Kütahya İl merkezine yaklaşık 45 km mesafededir.

ÇED Raporunda, arazisinin hazırlanması ve inşaat aşamasının yaklaşık 1 yıl, sahada açık ocak işletme planına göre üretim faaliyetlerinin 6 yıl süreceği öngörülmektedir. Zenit Madenciliğin, proje sahasını 668 hektara çıkararak 10'dan fazla köyde altın ve gümüş madeni çıkartma projesi; yöre halkının ve sivil toplum örgütlerinin tepkisini çekmiş, ÇED dosyasında yanıltıcı bilgiler olduğu yönünde itirazlarını dile getirmişlerdir. Ayrıca, kamu yararı vardır denilerek arazilerinin kamulaştırılacağı endişesi mevcuttur.

Proje alanında, ruhsat sahasının bir kısmı Çatak yaban hayatı geliştirme sahası sınırları içerisinde yer almaktadır. Hayvanların otlatıldığı meralar da maden sahası içerisinde kalmaktadır. 668,85 ha maden sahasının 508,70 ha orman, 159,67 ha tarım arazisi ve 0,385 ha meradır. Raporda, sahada sadece 2 bin 143 ağaç olduğu görülmektedir. Oysa ki bölge sık orman dokusuna sahiptir ve yalnızca tek bir tepede 2 binin üzerinde ağaç bulunmaktadır. Gediz ve Simav diri fay hatları nedeniyle Kütahya deprem olasılığının yüksek olduğu şehirlerden biridir. Gediz

hattında 1970 yılında 7.2'lik deprem yaşanmıştır. Proje kapsamında YLT liç işlemleri için siyanür solüsyonu kullanılacağı, bu alanda kullanılacak siyanür nedeniyle liç sıvısının sıcaklığı ve pH'ına bağlı olarak HCN gazı oluşumu risk söz konusu olacağı ÇED raporunda belirtilmektedir.

Proje faaliyete geçtiğinde; yörenin ekosistemine, ormanlarına, yeraltı ve yer üstü su varlıklarına ve yaban hayatına telafisi imkansız zararlar verecektir. İklim değişikliğinin, doğanın tahribatının ve ekosistemin bozulmasının engellenmesi, rant için enerji ve maden şirketleri eliyle doğanın talanına son verilmesi ve yanlış ekonomik politikalardan vazgeçilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1-Projenin ÇED süreci ne zaman karara bağlanacaktır? Yöre halkının tepkilerini ve itirazlarını dikkate alarak devam etmekte olan ÇED sürecini ve ÇED raporunu iptal etmeyi düşünmüyor musunuz?

2- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak, projenin, su varlıklarına, meralara, tarım alanlarına vereceği zararların belirlenmesi için çalışmanız var mıdır? Bu konuda ilgili Bakanlıklar ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapacak mısınız? Proje faaliyete geçtiğinde yöre halkının mağduriyetleri nasıl telafi edilecektir?

3- Proje faaliyete geçtiğinde ne kadarlık alanda kaç ağaç kesilecektir? Proje sahasındaki orman varlıklarının korunması için ilgili Bakanlıkla işbirliği yapacak mısınız?

4- Proje alanında, koruma statüsünde olan hayvanlardan ve bitkilerden hangi türler bulunmaktadır? Proje faaliyete geçtiğinde bu türlerin zarar görmemesi için ne gibi çalışmalar yapacaksınız?

5- Zenit Madencilik firmasının yöre halkından arazilerini önerilen fiyattan satmalarını talep ettiği iddiası doğru mudur? Proje sahasında, kamu yararı olduğu öne sürülerek kamulaştırma yapılacak mıdır? Bu konuda yöre halkı bilgilendirilecek midir?

6- 2011 yılında Kütahya'nın Tavşanlı ilçesine bağlı Dulkadir köyüne birkaç kilometre uzağındaki siyanürle ayrıştırma yöntemiyle madencilik yapan Eti Gümüş A.Ş.'nin maden tesisinin atık depolama barajında meydana gelen taşmalar sonucu, atık barajı yıkılmış ve tüm siyanür köyün deresine karışmıştı. Yaşanan olay sonrası yüzlerce hayvan telef olmuş, 56 köylü kanserden yaşamını yitirmiştir. Kütahya'da madencilik faaliyeti nedeniyle yaşanan çevre

felaketine rağmen yeni maden projesine neden izin verilmektedir? Çevre ve şehircilik Bakanlığı olarak bu sahada maden projelerinin iptali için ilgili Bakanlık ile iş birliği yapacak mısınız?

7- Bakanlığınıza sunulan ÇED dosyasına göre köylerin hane sayısının ve nüfusunun eksik gösterilmesinin gerekçesi nedir? Bakanlığınız bu konuda inceleme yapacak mıdır?

8- Proje faaliyete geçtiğinde 6 yıl boyunca ayda 16 patlatma ile 12 ocak açılacaktır. Yüzlerce kilo dinamit kullanılacak, Pasa ve cevher içeren milyonlarca ton toprak açığa çıkacaktır. Gürültü ve kirliliğin çevresel etkilerinin engellenmesi için ne gibi çalışmalarınız olacaktır? Bu konuda Türkiye genelinde maden işletmelerinin çevre mevzuatına uygunluğu denetlenmekte midir?

9- Proje sonunda oluşacak siyanür ve kimyasal atık çukurları nasıl bertaraf edilecektir? Bu atıkların su varlıklarını ve toprağı kirletmesi nasıl engellenecektir? Olası deprem durumunda risk dikkate alınmakta mıdır?

10- Kütahya ili genelinde Bakanlığınız tarafından ÇED olumlu kararı verilen kaç adet maden projesi vardır? Kütahya'da maden arama ve işletme ruhsatlarının iptali için ilgili Bakanlık ile işbirliği yapacak mısınız?

11- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak siyanürle altın işletmeciliğine son verilmesi için çalışmalarınız olacak mıdır? Bu konuda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile işbirliğiniz olacak mıdır?

12- Anayasada, herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu, çevreyi geliştirmenin, çevre sağlığını korumanın ve çevre kirlenmesini önlemenin Devletin ve vatandaşların ödevi olduğu belirtilmektedir. Sosyal devlet olmanın gereği, Türkiye genelinde şirketlerden değil, halktan yana çevre politikaları üretmeyi düşünmüyor musunuz?